

Kategorija: 2.6.39.2.6. Civilinės atsakomybės draudimas;2.6.39.2.6.4.10. Kiti profesinės civilinės atsakomybės draudimo atvejai;3.3.1.18.1. Pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą;

Civilinė byla Nr. e3K-3-281-1075/2020

Teismo proceso Nr. 2-69-3-06105-2019-4

Procesinio sprendimo kategorijos:

2.6.39.2.6; 2.6.39.2.6.4.10; 3.3.1.18.1

(S)

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. spalio 28 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės (pranešėja), Alės Bukavinienės ir Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Tutrix“ kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. kovo 9 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Tutrix“ ieškinį atsakovei akcinei draudimo bendrovei „Gjensidige“ dėl draudimo išmokos išmokėjimo; tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, uždaroji akcinė bendrovė „Pečiusta“, A. B., draudimo bendrovė „AAS BTA Baltic Insurance Company“.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama **dėl teisės normų, reglamentuojančių draudiko prievolę mokėti draudimo išmoką pagal bankroto administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės draudimo sutartį, aiškinimo ir taikymo.**

2. Ieškovė BUAB „Tutrix“ prašė teismo priteisti iš atsakovės ADB „Gjensidige“ 15 558,36 Eur draudimo išmoką kaip nuostolius, priteistus ieškovei kitoje civilinėje byloje Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu iš buvusios ieškovės bankroto administratorės UAB „Pečiusta“, iš kurių 13 768,46 Eur priteisti kaip nuostolių atlyginimas, 1789,90 Eur – kaip palūkanos; taip pat 6 proc. dydžio procesines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Kadangi UAB „Pečiusta“ neturi turto, į kurį būtų galima nukreipti išieškojimą, o bendrovės kaip bankroto administratorės profesinės civilinės atsakomybės draudimą buvo apdraudusi atsakovė draudimo bendrovė, tai būtent draudimo bendrovė, ieškovės teigimu, turėtų sumokėti žalą atlyginančią draudimo išmoką.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

3. Kauno apylinkės teismas 2019 m. spalio 28 d. sprendimu ieškinį atmetė.

4. Sprendime nurodyta, kad 2010 m. vasario 2 d. Kauno apygardos teismo nutartimi BUAB „Tutrix“ iškelta bankroto byla Nr. B2-1517-343/2010. Įmonės bankroto administratore paskirta UAB „Pečiusta“. ADB „Gjensidige“ 2015 m. kovo 25 d. su UAB „Pečiusta“ sudarė bankroto administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės draudimo sutartį (draudimo liudijimas Nr. CB200303), kuria laikotarpiu nuo 2015 m. kovo 31 d. iki 2016 m. kovo 30 d. buvo apdrausta administratorės civilinė atsakomybė už draudimo sutarties metu administratorės ir (ar) jos darbuotojų neteisėtais veiksmais, atliekant bankroto procedūras, padarytą žalą. Draudimo sutartis sudaryta Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 4-637, (toliau – ir Taisyklės, draudimo taisyklės) pagrindu.

5. 2010 m. rugpjūčio 17 d. ieškovės kreditorių susirinkimo nutarimu patvirtinta bankroto administratorės veiklos ataskaita už laikotarpį nuo bankroto bylos iškėlimo dienos iki pirmojo kreditorių susirinkimo ir patvirtinta bendra 10 000 Lt (2896,20 Eur) administravimo išlaidų suma nuo bankroto proceso pradžios iki įmonės išregistravimo, įskaitant ir atlyginimą administratoriui. UAB „Pečiusta“ įgaliotam asmeniui A. B. 2015 m. kovo 27 d. ir 2015 m. balandžio 28 d. išmokėta po 1000 Eur. 2015 m. liepos 7 d. ieškovės kreditorių komiteto nutarimu buvo pakeistas 2010 m. rugpjūčio 17 d. kreditorių susirinkimo nutarimas ir patvirtinta bendra, neskaidant į atskirus sąmatos straipsnius, 17 000 Eur administravimo išlaidų sąmata nuo bankroto proceso pradžios iki įmonės išregistravimo, įskaitant ir atlyginimą bankroto administratoriui. A. B. 2015 m. liepos 8 d., 2015 m. liepos 10 d. išmokėta po 7000 Eur, o 2015 m. gruodžio 7 d. – 800 Eur.

6. Kauno apygardos teismas 2015 m. gruodžio 15 d. nutartimi ieškovės kreditorių komiteto 2015 m. liepos 7 d. posėdžio nutarimą, pagal kurį išmokėtos lėšos, panaikino. Kauno apygardos teismo 2016 m. gegužės 3 d. nutartimi buvo panaikintas 2016 m. vasario 8 d. ieškovės kreditorių komiteto posėdžio nutarimas. Kauno apygardos teismo 2016 m. liepos 11 d. nutartimi bankroto administratorė nuo 2016 m. liepos 25 d. atstatydinta dėl netinkamo savo pareigų vykdymo. Ieškovės administratoriumi nuo 2016 m. liepos 27 d. paskirtas Rimgaudas Balevičius. 2017 m. vasario 1 d. BUAB „Tutrix“ pareiškė ieškinį atsakovei UAB „Pečiusta“. Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. e2A-121-273/2019 ieškovei priteista 15 558,36 Eur žalos atlyginimo (13 768,46 Eur nuostolių atlyginimo ir 6 proc. dydžio procesinės palūkanos (1789,90 Eur).

7. Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo objektas yra administratoriaus civilinė atsakomybė už draudimo sutarties galiojimu administratoriaus ar (ir) jo darbuotojų neteisėtais veiksmais, atliekant bankroto procedūras, padarytą žalą (Taisyklių 6 punktas). Draudžiamuoju įvykiu laikomi draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų atlikti neteisėti veiksmai (veikimas, neveikimas), atliekant bankroto procedūras, kurie yra pagrindas atsirasti draudėjo civilinei atsakomybei, ir draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą, atitinkantis visas šias sąlygas: pareikštas dėl nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos žalos; pareikštas kaip rašytinė pretenzija (rašytinės pretenzijos pareiškimu laikomas ir ieškinio dėl žalos, padarytos neteisėtais administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų veiksmais, atlyginimo pateikimas teismui); pareikštas draudimo sutarties galiojimo metu arba per šalių nustatytą ne trumpesnę kaip vienerių metų terminą po sutarties galiojimo pabaigos; pareikštas dėl žalos, kuri atsirado draudimo sutarties galiojimo metu dėl neteisėtų administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų veiksmų atliekant bankroto procedūras; pareikštas dėl administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų atliktų neteisėtų veiksmų, vykdančių Lietuvos Respublikoje registruoto juridinio asmens bankroto procedūras (Taisyklių 8 punktas).

8. 2016 m. lapkričio 8 d. UAB „Tutrix“ kreditorių susirinkime buvo priimtas sprendimas dėl lėšų grąžinimo kreiptis ieškiniu į bankroto administratorę UAB „Pečiusta“, o ne į atsakovę ADB „Gjensidige“. Ieškinys patenkintas Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu. 2017 m. balandžio 10 d. Kauno apylinkės teismo nutarties pagrindu civilinėje byloje Nr. e2-6523-877/2017 pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės ir areštuotos UAB „Pečiusta“ 19 065,25 Eur lėšos. BUAB „Tutrix“ netrukdoma galėjo pradėti vykdyti išieškojimą.

9. Taisyklių 11.6 punkte nustatyta, kad nelaikoma draudžiamuoju įvykiu atvejai, kai draudėjui administracine ar (ir) drausmine tvarka skirtos baudos, nuobaudos, delspinigiai, netesybos. 2016 m. spalio 4 d. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos (toliau – ir Tarnyba) išvadoje Nr. D4-I261 „Dėl bankroto administratoriaus UAB „Pečiusta“ veiksmų, administruojant BUAB „Tutrix“ bankroto procesą“, atlikus neplaninį patikrinimą, nustatyta, kad administratorė, administruodama įmonę, pažeidė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 1K-286 patvirtinto Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių elgesio kodekso (toliau – Elgesio kodeksas) 6.3 bei 7.1 punktus, nes, teismui dar nepriėmus galutinio sprendimo dėl kreditorių komiteto nutarimo, kuriuo buvo padidinta bankroto administravimo išlaidų sąmata, įskaitant ir atlyginimą administratoriui, iš esmės tapatų klausimą savo iniciatyva pakartotinai iškėlė svarstyti kreditorių komitetui; nustačiusi pažeidimą Tarnyba paskyrė Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – *ĮB*) 117 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą nuobaudą – viešą įspėjimą. Teismo vertinimu, UAB „Pečiusta“ paskirta drausminė nuobauda reiškia, kad įvykis vien tik pagal Taisyklių 11.6 punktą nėra draudžiamasis.

10. Kauno apygardos teismo nutartys yra įsiteisėjusios ir jose nustatyti faktai turi prejudicinę galią šioje byloje (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir *CPK*) 182 straipsnio 2 dalis). Pripažinus neteisėtais 2015 m. liepos 7 d. ir 2016 m. vasario 8 d. kreditorių komiteto nutarimus ir juos Kauno apygardos teismui panaikinus, pagal šiuos nutarimus bankroto administratorės sąskaitos dėl papildomų administravimo išlaidų išrašytos ir pagal jas išmokėti pinigai nesant tam teisinio pagrindo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – *CK*) 6.237 straipsnis), t. y. neteisėtai, tai nurodė, pasisakydamas apie administravimo išlaidų padidinimo pagrįstumą, Kauno apygardos teismas 2015 m. gruodžio 15 d. ir 2016 m. gegužės 3 d. nutartyse. Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. balandžio 7 d. nutartyje, kuria palikta galioti Kauno apygardos teismo 2015 m. gruodžio 15 d. nutartis, konstatuota, kad nėra pagrindo spręsti, jog bankroto administratorė įrodė poreikį didinti administravimo išlaidas, pateiktame detalizavime nurodytos išlaidų sumos nepagrįstos nei dokumentais, patvirtinančiais atliktas paslaugas, nei PVM sąskaitomis

faktūromis. Kauno apygardos teismo 2016 m. gegužės 3 d. nutartyje, kuria panaikintas 2016 m. vasario 8 d. kreditorių komiteto nutarimas dėl administravimo išlaidų sąmatos patvirtinimo, konstatuota, kad bankroto administratorė neįrodė administravimo išlaidų padidėjimo būtinybės.

11. Administratorės veiksmai, kuriais buvo atlikti mokėjimai administratoriui, buvo tyčiniai. Taisyklių 11.3 punkte nurodyta, kad tyčiniai administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmai, kuriais padaryta žala, yra nedraudžiamasis įvykis.

12. CK 1.125 straipsnio 7 dalis nustato, kad sutrumpintas vienerių metų ieškinio senaties terminas taikomas iš draudimo teisinių santykių atsirandantiems reikalavimams. Pagal CK 1.126 straipsnio 2 dalį ieškinio senatį teismas gali taikyti tik ginčo šalies reikalavimu. 2015 m. liepos 7 d. ir 2016 m. vasario 8 d. nutarimus dėl administravimo sąmatų patvirtinimo priėmė ne tuometė bankroto administratorė UAB „Pečiusta“, o kreditorių komitetas. Kreditoriams ir BUAB „Tutrix“ nutarimų priėmimo metu buvo žinoma apie galimą jų teisių pažeidimą ir kad nutarimai apskūsti teismui. Ieškovė reikalavimų atsakovei nereiškė, nors ir žinojo apie savo teisių pažeidimą. Ieškovė kreditorių komiteto sprendimu pasirinko savo pažeistoms teisėms ginti reikšti ieškinį vien tik UAB „Pečiusta“, o ne ADB „Gjensidige“.

13. Nutarimai panaikinti Kauno apygardos teismo 2015 m. gruodžio 15 d. ir 2016 m. rugsėjo 6 d. nutartimis, vėliausia nutartis įsiteisėjo 2016 m. rugsėjo 6 d. Taigi ieškovė vėliausiai 2016 m. rugsėjo 6 d. sužinojo apie savo teisių pažeidimą. Į teismą ieškovė kreipėsi tik 2017 m. vasario 1 d., prašydama iš UAB „Pečiusta“ priteisti nuostolių atlyginimą, ir savo teises teisme apgynė. Byloje nėra jokių įrodymų, kad BUAB „Tutrix“ būtų reiškusi pretenzijas draudikei draudžiamuoju laikotarpiu nuo 2015 m. kovo 31 d. iki 2016 m. kovo 30 d. Prašymą (pretenziją) pareiškė naujasis bankroto administratorius R. Balevičius tik 2019 m. sausio 16 d., t. y. praėjus beveik dvejimėms metams nuo administratorės civilinės atsakomybės sutarties pasibaigimo. Todėl negali būti taikoma Taisyklių 8.2 punkto nuostata, įvykis negali būti laikomas draudžiamuoju, nes praleistas vienerių metų ieškinio senaties terminas reikalavimui reikšti.

14. Teismas nenagrinėjo ieškovės atstovo prašymo, pateikto baigiamųjų kalbų metu, atnaujinti praleistą ieškinio senaties terminą, nes jis nebuvo pareikštas byloje, neapmokėtas žyminiu mokesčiu. CPK 253 straipsnio 1 dalis draudžia baigiamųjų kalbų dalyviams remtis aplinkybėmis, kurių teismas netyrė, taip pat įrodymais, kurie nebuvo tiriami teismo posėdyje.

15. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2020 m. kovo 9 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno apylinkės teismo 2019 m. spalio 28 d. sprendimą.

16. Taisyklių 33 punkte nustatyta, kad draudimo išmoka gali būti mokama tik nustačius draudžiamąjį įvykio faktą, aplinkybes ir žalą dydį. Teisę kreiptis dėl draudimo išmokos išmokėjimo turi draudėjas ir (ar) nukentėjęs trečiasis asmuo. Kai teismas yra priėmęs sprendimą civilinėje byloje pagal nukentėjusio trečiojo asmens ieškinį draudėjui dėl žalos atlyginimo, žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į įsiteisėjusį teismo sprendimą. BUAB „Tutrix“ bankroto administratorius R. B., įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustačius žalą, padarytą administruojamai įmonei, dydį, turėjo teisinį pagrindą kreiptis į draudėją (UAB „Pečiusta“) draudikę (atsakovę) dėl draudimo išmokos išmokėjimo.

17. Draudimo išmoka gali būti mokama tik nustačius tokias sąlygas: 1) draudžiamąjį įvykio faktą; 2) aplinkybes; 3) žalą dydį. Tik nustačius, kad įvykis yra draudžiamasis Taisyklių 8 punkto nustatyta tvarka, nukentėjusiajam gali būti mokama draudimo išmoka. Jeigu įvykis pagal Taisyklių 11 punktą yra nedraudžiamasis, nukentėjusi šalis neturi teisės gauti draudimo išmokos, o žalą tiesiogiai privalo atlyginti kaltas asmuo.

18. Taisyklių 11.3 punkte nustatyta, kad nedraudžiamasis įvykis yra tyčiniai administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmai, kuriais padaryta žala, taip pat draudėjui administracine ir (ar) drausmine tvarka skirtos baudos, nuobaudos, delspinigiai, netesybos (Taisyklių 11.6 punktas).

19. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad kaltė gali pasireikšti tyčia arba neatsargumu (CK 6.248 straipsnio 2 dalis). Laikoma, kad asmuo kaltas, jeigu atsižvelgiant į prievolės esmę bei kitas aplinkybes jis nebuvo tiek rūpestingas ir apdairus, kiek atitinkamomis sąlygomis buvo būtina (CK 6.248 straipsnio 3 dalis). CK normose, reglamentuojančiose civilinę atsakomybę, nėra pateiktos tyčios ir neatsargumo sampratos, tačiau didelio neatsargumo sąvoka teismų praktikoje nuolat plėtojama. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad didelis neatsargumas kaip kaltės forma pasireiškia neprotingu arba išskirtiniu rūpestingumo nebuvimu, kai asmuo nėra tiek rūpestingas, kiek akivaizdžiai būtina esamomis aplinkybėmis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-180-378/2017). Asmuo padaro žalą tyčia, kai siekia padaryti to tipo žalą arba atitinkamai elgiasi žinodamas, kad konkreti žala atsiras arba labai tikėtina, kad atsiras (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. vasario 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-32-421/2017).

20. Byloje pateikti tiesioginiai įrodymai, patvirtinantys, kad bankroto administratorė, nesulaukusi įsiteisėjusių teismų sprendimų dėl ginčijamų kreditorių nutarimų dėl administravimo išlaidų, išmokėjo sau administravimo išlaidų atlyginimą, veikė suvokdama, kad įmonės kreditoriams atsiras konkreti žala. Taigi UAB „Pečiusta“ kaltės forma teismo įvertinta kaip tyčinė, nes bankroto administratorė, išmokėdama sau atlyginimą, privalėjo įvertinti riziką, kad jai

palankūs kreditorių susirinkimo ir komiteto nutarimai gali būti panaikinti, tačiau sąmoningai šios rizikos nevertino, dėl to jos veiksmai buvo pripažinti neteisėtais. Todėl, vadovaujantis Taisyklių 11.3 punktu, įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju. Teismas kartu pritarė ir pirmosios instancijos teismo išvadai, kad įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju vadovaujantis ir Taisyklių 11.6 punktu. Teismui nenustačius vienos iš draudimo išmokai išmokėti būtinųjų sąlygų – draudžiamojo įvykio, atsakovei ADB „Gjensidige“ nekyla pareiga išmokėti BUAB „Tutrix“ draudimo išmoką.

21. Ieškovė praleido vienerių metų ieškinio senaties terminą, todėl ir ši aplinkybė yra pagrindas atmesti ieškinį. BUAB „Tutrix“ bankroto administratorius R. B. pirmąjį ieškinį dėl žalos atlyginimo pareiškė draudėjai (UAB „Pečiusta“), kreipdamasis su ieškiniu į teismą 2017 m. vasario 1 d., kartu apie tai pranešdamas ir administratorės draudikei, įtraukdamas ją į bylą kaip trečiąjį asmenį. Taigi, pagal Taisyklių 8.2 punktą ieškovė pareiškė 2017 m. vasario 1 d. pretenziją draudikei. Vėliausia teismo nutartis panaikinti kreditorių susirinkimo nutarimus įsiteisėjo 2016 m. rugsėjo 6 d., apie šią nutartį ieškovei taip pat buvo žinoma. Ieškovė dėl draudimo išmokos priteisimo kreipėsi į teismą 2019 m. balandžio 8 d., t. y. praėjus daugiau kaip vienerių metų ieškinio senaties terminui.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į kasacinį skundą teisiniai argumentai

22. Kasaciniu skundu ieškovė BUAB „Tutrix“ prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. kovo 9 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2019 m. spalio 28 d. sprendimą bei priteisti ieškovei iš atsakovės 15 558,36 Eur draudimo išmoką bei 6 proc. dydžio metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais esminiais argumentais:

22.1. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė Taisyklių 11.6 punkte nustatytą nelaikomą draudžiamuoju įvykį, kai draudėjui administracine ar (ir) drausmine tvarka skirtos baudos, nuobaudos, delspinigiai, netesybos. Teismas neteisingai konstatavo, kad, vertinant UAB „Pečiusta“ paskirtą Tarnybos drausminę nuobaudą – viešą įspėjimą – su Taisyklių 11.6 punkte įtvirtinta nuostata, įvykis jau vien tik šiuo pagrindu negali būti laikomas draudžiamuoju. Nuostoliai ieškovei atsirado iš delikto, o ne dėl drausminės nuobaudos skyrimo draudėjai, todėl turėtų būti laikomi draudžiamuoju įvykiu. Drausminė nuobauda – viešas įspėjimas neturėjo įtakos nustatant nei draudžiamojo įvykio atsiradimą, nei draudikės mokėtinos draudimo išmokos dydį. Iš atsakovės prašomos išmokėti 15 558,36 Eur draudimo išmokos dydis atitinka civiline tvarka pagal Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimą iš UAB „Pečiusta“ priteistą 13 768,46 Eur nuostolių atlyginimą ir 1789,90 Eur palūkanas iš delikto; t. y. iš UAB „Pečiusta“ (draudėjos) priteista civiline tvarka 15 558,36 Eur suma nėra administracine ar (ir) drausmine tvarka skirta bauda, nuobauda, delspinigiai, netesybos, tai yra draudžiamasis įvykis.

22.2. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė Taisyklių 11.3 punkte reglamentuojamus tyčinius administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmus, kuriais padaryta žala. Lėšų išmokėjimo dieną atitinkamai 2015 m. liepos 7 d. ir 2016 m. vasario 8 d. ieškovės kreditorių komiteto nutarimai, kuriais remiantis lėšos buvo išmokėtos, galiojo, todėl vien faktas, kad vėliau minėti nutarimai buvo panaikinti, atsakovės veiksmų dėl lėšų išmokėjimo, atliktų iki teismo nutarčių, kuriomis buvo panaikinti nutarimai, įsiteisėjimo, nesudaro pagrindo pripažinti tyčiniaus. Administratorės veiksmai nebuvo tyčiniai, nes ji nežinojo, ar ateityje bus atstatyinta iš UAB „Tutrix“ bankroto administratoriaus pareigų, ar bus ateityje panaikinti kreditorių komiteto posėdžių nutarimai, kiek lėšų bus ateityje panaudota būtinoms bankroto administravimo išlaidoms apmokėti. Tyčiniai administratorės veiksmai būtų buvę tuomet, jei paminėtos aplinkybės būtų buvusios žinomos. Lėšų paėmimo bankroto procedūroms vykdyti momentu neįmanoma buvo nustatyti žalos ir jos dydžio.

22.3. CK 1.125 straipsnio 7 dalis nustato, kad sutrumpintas vienerių metų ieškinio senaties terminas taikomas iš draudimo teisinių santykių atsirandantiems reikalavimams. Pagal formuojamą teismų praktiką Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2014 m. balandžio 2 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-177/2014 išaiškino, kad pagal nuo 2001 m. liepos 1 d. įsigaliojusio 2000 m. CK 1.27 straipsnio 1 dalyje nustatytą reglamentavimą ieškinio senaties terminas prasideda nuo teisės į ieškinį atsiradimo dienos, t. y. nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą. Ieškinio senaties termino eigos pradžia apibrėžiama ne objektyviu (teisės pažeidimo), o subjektyviu momentu (kada asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie jo teisės pažeidimą), nes asmuo gali įgyvendinti teisę ginti savo pažeistas teises tik žinodamas, kad šios yra pažeistos; teisės pažeidimo ir sužinojimo apie jį momentas gali sutapti, bet gali ir nesutapti, t. y. asmuo apie tai gali sužinoti vėliau, tačiau pastarąją aplinkybę jis turi įrodyti.

22.4. Taisyklių 8.2 punkte nurodyta, kad draudžiamuoju įvykiu laikomi ir draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų atlikti neteisėti veiksmai (veikimas, neveikimas), atliekant bankroto procedūras, kurie yra pagrindas atsirasti draudėjo civilinei atsakomybei, ir draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą, atitinkantis visas 8.2 punkte nurodytas sąlygas. Pagal Taisyklių 8.2 punktą draudžiamuoju įvykiu laikomi draudėjos UAB „Pečiusta“ atlikti neteisėti veiksmai UAB „Tutrix“ bankroto procedūrų metu ir draudėjai ar draudikei pareikštas reikalavimas atlyginti žalą. BUAB „Tutrix“ pareiškė reikalavimą draudėjai UAB „Pečiusta“ 2017 m. vasario 1 d. pateikdama ieškinį Kauno apylinkės teisme. Pagal Taisyklių 8.2 punktą 2017 m. vasario 1 d. draudėjai

pareikštas ieškinys yra kaip rašytinė pretenzija (rašytinės pretenzijos pareiškimu laikomas ir ieškinio dėl žalos, padarytos neteisėtai administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų veiksmais, atlyginimo pateikimas teismui). Pagal Taisyklių 8.3 punktą reikalavimas pareikštas 2017 m. vasario 1 d., per vienerių metų terminą po sutarties galiojimo pabaigos (2016 m. kovo 30 d.). Žalos dydis – 13 768,46 Eur konstatuotas Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. e2A-121-273/2019. Tik 2019 m. sausio 10 d. paaiškėjo BUAB „Tutrix“ patirti dėl administratorės UAB „Pečiusta“ neteisėtų veiksmų nuostoliai ir jų dydis.

22.5. Teismai nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 29 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-7-43-706/2016 nustatytų taisyklių, kad vienerių metų ieškinio senaties termino pradžios skaičiavimas prasideda nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo, kada draudikas atsisako vykdyti sutartinę prievolę – išmokėti draudimo išmoką nukentėjusiajam (trečiajam asmeniui). Teismai nustatė neteisėną ieškinio senaties termino pradžią. Nutarimai panaikinti Kauno apygardos teismo 2015 m. gruodžio 15 d. ir 2016 m. rugsėjo 6 d. nutartimis, vėliausia nutartis įsiteisėjo 2016 m. rugsėjo 6 d. Teismai padarė klaidingą išvadą, kad ieškovė vėliausiai 2016 m. rugsėjo 6 d. sužinojo apie savo teisių pažeidimą. Panaikinus kreditorių susirinkimų sprendimus dėl administravimo išlaidų sąmatos, nebuvo aiškus žalos padarymo faktas, t. y. nebuvo aišku, ar buvusi bankroto administratorė padarė įmonei nuostolių (žalos). Teismai, nagrinėdami ieškinio dėl nuostolių atlyginimo iš UAB „Pečiusta“ klausimą (į šią bylą ADB „Gjensidige“ buvo įtraukta kaip trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų), vertino faktą, ar UAB „Pečiusta“ išsimokėjo pinigus pagrįstai ir ar dalis jos išsimokėtų pinigų buvo pripažinti būtinomis administravimo išlaidomis, t. y. panaudoti pagrįstai. Teismai klaidingai konstatavo, kad prašymą (pretenziją) pareiškė naujasis bankroto administratorius R. Balevičius tik 2019 m. sausio 16 d., t. y. praėjus beveik dvejiems metams nuo administratoriaus civilinės atsakomybės sutarties pasibaigimo. 2019 m. sausio 16 d. BUAB „Tutrix“ siuntė prašymą ADB „Gjensidige“ išmokėti draudimo išmoką už UAB „Pečiusta“ padarytą žalą. 2019 m. kovo 4 d. buvo gautas ADB „Gjensidige“ sprendimas, kuriame teigiama, kad įvykis, kurio pagrindu prašoma išmoka, yra nedraudžiamasis ir draudimo bendrovė atsisako mokėti išmoką, t. y. teisė į ieškinį dėl draudimo išmokos atsirado nuo 2019 m. kovo 4 d., kurią BUAB „Tutrix“ sužinojo apie savo teisės gauti draudimo išmoką pažeidimą.

22.6. Byloje turėjo būti taikomos mutatis mutandis (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais) ieškinio senaties pradžios skaičiavimo dėl Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – *TPVCAPDĮ*) pagal aktualias teismų praktikai teisės taikymo ar aiškinimo taisyklės. Kasacinis teismas suformulavo tokią teisės taikymo taisyklę: *TPVCAPDĮ* 15 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nukentėjusiojo (trečiojo asmens pagal draudimo sutartį) teisė gauti draudimo išmoką iš draudiko reiškia, jog jis *TPVCAPDĮ* 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka turi pateikti pretenziją atsakingam draudikui ar jo atstovui dėl padarytos žalos tam, kad gautų informaciją iš atsakingo draudiko (jo atstovo), ar šis sutinka ar atsisako vykdyti sutartinę prievolę – išmokėti draudimo išmoką nukentėjusiajam (trečiajam asmeniui), ir atitinkamai galėtų spręsti, ar jo materialioji subjektinė teisė į draudimo išmoką ir jo *TPVCAPDĮ* saugomas interesus yra pažeisti. *TPVCAPDĮ* 13 straipsnio 1 dalies nuostata dėl pretenzijos pateikimo tiesiogiai draudikui negali būti aiškinama kaip ikiteisminė privaloma pažeistos teisės gynimo stadija, nes kol nėra atsakymo iš draudiko, kad jis atsisako vykdyti sutartinę prievolę, nėra pagrindo konstatuoti nukentėjusio asmens subjektinės teisės į draudimo išmoką pažeidimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. birželio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-43-706/2016). Kai atsakingas draudikas pažeidžia *TPVCAPDĮ* 19 straipsnio 1 dalyje nustatytą 30 dienų terminą arba *TPVCAPDĮ* 19 straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – 3 mėnesių terminą išmokėti draudimo išmoką, t. y. nepriima jokio sprendimo ir (ar) nukentėjęs trečiasis asmuo negauna atsakingo draudiko atsakymo į pretenziją, praėjus nustatytam terminui pradedamas skaičiuoti vienerių metų ieškinio senaties terminas nukentėjusiam asmeniui kreiptis į teismą dėl, jo manymu, pažeistos teisės gauti draudimo išmoką (jos dalį). Šis terminas skaičiuojamas ta pačia tvarka, jeigu gaunamas atsakymas iš draudiko, bet netenkinama pretenzija ar ji tenkinama iš dalies, tačiau nukentėjęs asmuo su tokiu atsakymu nesutinka (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. birželio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-43-706/2016).

22.7. Teisė į ieškinį dėl draudimo išmokos išmokėjimo atsirado subjektyviuoju momentu nuo 2019 m. kovo 4 d., t. y. nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo, kada draudikas atsisakė vykdyti sutartinę prievolę – išmokėti draudimo išmoką nukentėjusiajam (trečiajam asmeniui), ir atitinkamai galėjo spręsti, kad jo materialioji subjektinė teisė į draudimo išmoką ir jo Taisyklių saugomas interesus yra pažeisti. BUAB „Tutrix“ pateikė ieškinį draudikei ADB „Gjensidige“ 2019 m. balandžio 5 d., t. y. vienerių metų ieškinio senaties terminas nepraleistas. Teismas, savo iniciatyva gindamas viešąjį interesą, gali atnaujinti praleistą ieškinio senaties terminą, jei mano, kad jis yra praleistas. Juridinio asmens bankroto byloje vyrauja viešojo intereso elementas.

22.8. Draudžiamasis įvykis turi būti siejamas su žalos atsiradimo momentu draudimo sutarties galiojimo metu, o ne su kreipimosi dėl tokios žalos į draudiką data – su tokiu teiginiu sutiko Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2016 m. kovo 10 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-143-313/2016. Taisyklių 11 punkte nurodyti draudžiamąjį įvykių požymiai, tarp jų – draudėjai pareikštas reikalavimas dėl žalos, atsiradusios draudimo sutarties galiojimo metu ir ne vėliau kaip per vienerius metus nuo draudimo sutarties galiojimo pabaigos datos (Taisyklių 11.5 punktas). Šis Taisyklių 11.5 punktas nustato ne draudėjos kreipimosi į draudiką dėl žalos atlyginimo terminą, bet žalos, atlygintinos

pagal draudimo sutartį trečiajam asmeniui, atsiradimo laikotarpį. Todėl teismų nustatytos aplinkybės (kad įvykis įvyko galiojant draudimo sutarčiai, o ieškovė pranešė apie jį atsakovei daugiau kaip po penkerių metų) negali būti vertinamos kaip paneigiančios draudžiamą įvykio egzistavimo faktą.

22.9. Šia byla teismai sukūrė precedentą, kuris nutolsta nuo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tikslo, t. y. apsaugoti trečiuosius asmenis nuo neteisėtų draudėjo veiksmų, kiek įmanoma sumažinant turtinę žalą. Kadangi draudimo santykiai tarp draudiko ir draudėjo kyla iš sutartinių santykių, o tretieji asmenys atsiranda tik po jų teisės pažeidimo, draudėjo neveikimas neturėtų daryti įtakos trečiojo asmens teisei gauti atlyginimą už draudėjo padarytus neteisėtus veiksmus (žalą), nes privalomas draudimas taptų neveikiančiu teisės institutu.

23. Atsiliepimu į ieškovės kasacinį skundą atsakovė ADB „Gjensidige“ prašo kasacinį skundą atmesti. Atsiliepime išdėstyti esminiai argumentai:

23.1. Teismai padarė pagrįstą išvadą, kad bankroto administratorės veiksmai, kuriais ji atliko sau mokėjimus, buvo tyčiniai, tokią išvadą pagrindžia byloje nustatytos faktinės aplinkybės bei kitoje civilinėje byloje nustatyti prejudiciniai faktai. Bankroto administratoriui, kaip savo srities profesionalui, keliami didesni rūpestingumo, profesionalumo, nepriekaištingos reputacijos reikalavimai. UAB „Pečiusta“ atlikti veiksmai nedera su rūpestingu ir atidžiu administratoriaus elgesiu.

23.2. Pagal Lietuvos teismų praktiką tyčiai prilygintu neatsargumu laikomi tokie asmens veiksmai, kurių šis, laikydamasis bent minimalių atsargumo ir rūpestingumo reikalavimų, nebūtų padaręs, arba neveikimas – neatlikimas visų įmanomų veiksmų, galėjusių sumažinti žalos atsiradimo riziką arba padėti jos išvengti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-259/2007; 2009 m. liepos 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-318/2009). Tarptautinėje praktikoje taip pat pripažįstama, jog dideliu neatsargumu (angl. gross negligence, vok. grosse Fahrlässigkeit, pranc. faute lourde) laikomas asmens elgesys, pasireiškiantis veiksmais, kurių asmuo, laikydamasis bent minimalių atsargumo ir dėmesingumo reikalavimų, nebūtų padaręs. *Civilinio kodekso* komentare taip pat pateikta nuomonė, kad didelis neatsargumas – tai paprasčiausių atidumo, rūpestingumo taisyklių nepaisymas, o paprastas neatsargumas – griežtesnių rūpestingumo, atidumo taisyklių pažeidimas.

23.3. Kauno apygardos teismo 2015 m. gruodžio 15 d. nutartyje, kuria panaikintas 2015 m. liepos 7 d. ieškovės kreditorių komiteto nutarimas, bei Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. balandžio 7 d. nutartyje yra konstatuota, kad pagal byloje pateiktus duomenis nėra pagrindo spręsti, jog bankroto administratorė įrodė poreikį didinti administravimo išlaidas, o pateiktame detalizavime nurodytos išlaidų sumos nepagrįstos nei dokumentais, patvirtinančiais atliktas paslaugas, nei PVM sąskaitomis faktūromis. Kauno apygardos teismo 2016 m. gegužės 3 d. nutartyje, kuria panaikintas 2016 m. vasario 8 d. kreditorių komiteto nutarimas dėl administravimo išlaidų sąmatos patvirtinimo, papildomai yra konstatuota, jog bankroto administratorė neįrodė administravimo išlaidų padidėjimo būtinybės. Administratorė taip pat nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių 16 768,46 Eur jai išmokėtas sumas. Administratorė sumas išsimokėjo skubiai, nelaukdama 14 dienų, per kurias kiti kreditoriai gali skųsti komiteto nutarimus. Žinodama, kad 2015 m. gruodžio 15 d. Kauno apygardos teismo nutartimi 2015 m. liepos 7 d. kreditorių komiteto nutarimas buvo panaikintas, administratorė iš esmės be argumentų teikė tvirtinti savo atlyginimą, šis buvo patvirtintas 2016 m. vasario 8 d. kreditorių komiteto sprendimu. Žinodama apie 2015 m. liepos 7 d. ir 2016 m. vasario 8 d. kreditorių komiteto sprendimų neteisėtumą ir panaikinimą, administratorė UAB „Pečiusta“ geranoriškai nesutiko grąžinti gautų sumų. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V4-82 už Elgesio kodekso 6.3 bei 7.1 punktų pažeidimus paskyrė administratorei UAB „Pečiusta“ drausminę nuobaudą – viešą įspėjimą.

23.4. Kauno apygardos teismas pagrįstai konstatavo, kad, atsižvelgiant į bylai aktualius kasacinio teismo išaiškinimus, byloje yra pateikti tiesioginiai įrodymai, patvirtinantys, jog bankroto administratorė, nesulaukusi įsiteisėjusių teismų sprendimų dėl ginčijamų kreditorių nutarimų dėl administravimo išlaidų, išmokėjo sau administravimo išlaidų atlyginimą; ji veikė suvokdama, kad įmonės kreditoriams atsiras konkreti žala. Taigi UAB „Pečiusta“ kaltės forma įvertinta kaip tyčinė, nes bankroto administratorė, išmokėdama sau atlyginimą, privalėjo įvertinti riziką, kad jai palankūs kreditorių susirinkimo ir komiteto nutarimai gali būti panaikinti, tačiau sąmoningai šios rizikos nevertino, todėl jos veiksmai buvo pripažinti neteisėtais. Įrodyta bankroto administratorės UAB „Pečiusta“ tyčinė kaltės forma (*CPK 185* straipsnis), todėl, vadovaudamasis Taisyklių 11.3 punktu, pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju.

23.5. Dėl ieškinio senaties – kadangi ieškovės nurodomi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimai 2016 m. vasario 29 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-7-43-706/2016 yra priimti nagrinėjant ginčą dėl draudimo išmokos priteisimo pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus, bylų faktinės aplinkybės nesutampa, pateikti išaiškinimai negali būti taikomi nagrinėjamai bylai.

23.6. CK 1.125 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad iš draudimo teisinių santykių atsirandantiems reikalavimams taikomas sutrumpintas vienerių metų ieškinio senaties terminas. Pagal CK 1.127 straipsnio 1 dalį ieškinio senaties terminas prasideda nuo teisės į ieškinį atsiradimo dienos, o teisė į ieškinį atsiranda nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą. Kasacinio teismo išaiškinta, kad teismas turi išsiaiškinti, kurią dieną rūpestingas ir apdairus asmuo, esant tokioms pat aplinkybėms, galėjo ir turėjo sužinoti, kad jo teisė pažeista. Be to, teismas turi atsižvelgti į teisės pažeidimo nustatymo sudėtingumą, atsakovo veiksmų ar neveikimo įtaką ieškovo subjektyviam susiklosčiusios situacijos vertinimui, kitas konkrečiu atveju reikšmingas aplinkybes (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. liepos 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-460-915/2015 ir joje nurodyta kasacinio teismo praktika).

23.7. Ieškovei ir jos kreditoriams 2015 m. liepos 7 d. ir 2016 m. vasario 8 d. nutarimų dėl administravimo sąmatų patvirtinimo priėmimo metu jau buvo žinoma apie savo teisių pažeidimą, juolab kad šie nutarimai buvo apskūsti teismui. 2015 m. gruodžio 15 d. Kauno apygardos teismo nutartimi 2015 m. liepos 7 d. kreditorių komiteto nutarimas buvo panaikintas. Susipažinę su šia Kauno apygardos teismo nutartimi kreditoriai ir BUAB „Tutrix“ taip pat turėjo suprasti apie savo teisių pažeidimą. Dar kartą apie savo teisių pažeidimą minėti asmenys turėjo sužinoti susipažinę su 2016 m. balandžio 7 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi, kuria buvo palikta galioti 2015 m. gruodžio 15 d. Kauno apygardos teismo nutartis. 2016 m. vasario 8 d. kreditorių komiteto sprendimas 2016 m. gegužės 3 d. buvo panaikintas Kauno apygardos teismo nutartimi, kuri įsiteisėjo 2016 m. rugsėjo 6 d. 2017 m. vasario 1 d. ieškovė kreipėsi į teismą prašydama iš UAB „Pečiusta“ priteisti nuostolių atlyginimą. Reikalavimo draudikei ieškovė nereiškė. Tai reiškia, kad UAB „Tutrix“ neabejotinai žinojo apie savo teisių pažeidimą, tačiau reikalavimo draudikei vis tiek nereiškė, taip praleido ieškinio senaties terminą. Ieškovė vėliausiai 2016 m. rugsėjo 6 d. arba 2017 m. vasario 1 d. sužinojo apie savo teisių pažeidimą, tačiau į teismą dėl draudimo išmokos kreipėsi tik 2019 m. balandžio 5 d., t. y. praleidusi vienerių metų sutrumpintą ieškinio senaties terminą. Pagal Taisyklių 33 punktą teisę kreiptis dėl draudimo išmokos išmokėjimo turi draudėjas ir (ar) nukentėjęs trečiasis asmuo. Taigi, pagal teisinį reguliavimą nukentėjęs asmuo gali reikšti reikalavimą tiek žalą padariusiam asmeniui, tiek jo atsakomybę apdraudusiam draudikui, tad nepagrįsti ieškovės teiginiai, kad reikalavimo teisė į draudikę atsirado tik po bylos, kurioje buvo reiškiamas reikalavimas žalą padariusiam asmeniui, pasibaigimo.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl nedraudžiamųjų įvykių

24. Administratoriaus profesinė civilinė atsakomybė už atliekant bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių bankroto procedūras fiziniams ar juridiniams asmenims padarytą žalą draudžiama privalomuoju draudimu (*JB/ 11* straipsnio 15 dalis). Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sąlygos yra apibrėžtos *JB/*, Taisyklėse ir draudimo sutartimi, sudaryta draudiko ir bankroto administratoriaus. Skirtingai nuo savanoriškojo civilinės atsakomybės draudimo, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo sutarties šalys turi mažai laisvės nustatyti privalomojo draudimo sutarties sąlygas; šios sąlygos paprastai apibrėžiamos teisės aktu.

25. *JB/ 11* straipsnio 16 dalyje nustatyta, kad bankroto administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo objektas yra administratoriaus civilinė atsakomybė už draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų neteisėtais veiksmais, atliekant bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių bankroto procedūras, padarytą žalą. Pagal šio straipsnio 17 dalį draudžiamuoju įvykiu laikomi draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų atlikti neteisėti veiksmai (veikimas, neveikimas), atliekant bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių bankroto procedūras, kurie yra pagrindas atsirasti apdraustojo civilinei atsakomybei, ir reikalavimo, kuris atitinka administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse nustatytas sąlygas, atlyginti žalą pateikimas.

26. Administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklės tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija (*JB/ 11* straipsnio 20 dalis). Draudimo sutarties, sudarytos bankroto administratorės UAB „Pečiusta“ ir draudikės ADB „Gjensidige“, galiojimo nuo 2015 m. kovo 31 d. iki 2016 m. kovo 30 d. metu galiojo Lietuvos Respublikos ūki ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 4-637 patvirtintos Taisyklės. Taisyklės apibrėžia atvejus, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikomi.

27. Taisyklių 8 punkte nustatyta, kad draudžiamuoju įvykiu laikomi draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų atlikti neteisėti veiksmai (veikimas, neveikimas), atliekant bankroto procedūras, kurie yra pagrindas atsirasti draudėjo civilinei atsakomybei, ir draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą, atitinkantis visas šias sąlygas: pareikštas dėl nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos žalos (8.1 punktas); pareikštas kaip rašytinė pretenzija (rašytinės pretenzijos pareiškimu laikomas ir ieškinio dėl žalos, padarytos neteisėtais administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų veiksmais, atlyginimo pateikimas teismui) (8.2 punktas); pareikštas

draudimo sutarties galiojimo metu arba per šalių nustatytą ne trumpesnę kaip vienerių metų terminą po sutarties galiojimo pabaigos (8.3 punktas); pareikštas dėl žalos, kuri atsirado draudimo sutarties galiojimo metu dėl neteisėtų administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų veiksmų atliekant bankroto procedūras (8.4 punktas); pareikštas dėl administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų atliktų neteisėtų veiksmų, vykdančių Lietuvos Respublikoje registruoto juridinio asmens bankroto procedūras (8.5 punktas).

28. Taigi, Taisyklėse apibrėžiant draudžiamąjį įvykį derinami atlikto veiksmo, atsiradusios žalos, pareikšto reikalavimo kriterijai, be to, nustatytas išplėstinis (ne trumpesnis nei vieneri metai nuo draudimo sutarties pabaigos) tiek žalos atsiradimo, tiek reikalavimo pareiškimo laikotarpis. Tokią išvadą kasacinis teismas yra padaręs ir aiškindamas panašiai suformuluotas notarų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse nustatytas draudžiamąjį įvykio sąlygas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-143-684/2018, 86 punktas).

29. Nagrinėjamu atveju administratorės neteisėti veiksmai atlikti draudimo sutarties galiojimo metu, reikalavimas draudėjai ir draudikei pareikštas dėl trečiajam asmeniui padarytos žalos atlyginimo, be to, pareikštas kaip rašytinė pretenzija (rašytinė pretenzija draudėjai ir draudikei pareikšta ieškovei pateikiant 2017 m. vasario 1 d. ieškinį teismui dėl žalos atlyginimo), pretenzija pareikšta per išplėstinį reikalavimo pareiškimo laikotarpį (bankroto administratorės profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime nurodytas draudimo sutarties galiojimo laikotarpis buvo nuo 2015 m. kovo 31 d. iki 2016 m. kovo 30 d.; reikalavimo pareiškimo terminas – ne vėliau kaip vieneri metai nuo draudimo sutarties galiojimo pabaigos, taigi draudimo sutartimi buvo nustatytas išplėstinis reikalavimo pareiškimo laikotarpis iki 2017 m. kovo 30 d.). Taigi, nagrinėjamu atveju įvykis atitiko draudžiamąjį įvykio sąlygas, apibrėžtas Taisyklių 8 punktu, tačiau iškilo klausimas, ar nėra pagrindo pripažinti jį nedraudžiamuoju pagal Taisyklių 11.3 ir 11.6 punktų nuostatas.

30. Taisyklių 11 punktas nurodo nedraudžiamųjų įvykių sąrašą. Be kitų išvardytų, nedraudžiamaisiais įvykiais yra laikomi tyčiniai administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmai, kuriais padaryta žala (11.3 punktas); taip pat draudėjui administracine ar (ir) drausmine tvarka skirtos baudos, nuobaudos, delspinigiai, netesybos (11.6 punktas).

31. Byloje nustatyta, kad Tarnyba už Elgesio kodekso 6.3 bei 7.1 punktų pažeidimus administratorėi UAB „Pečiusta“ paskyrė drausminę nuobaudą – viešą įspėjimą. Atsižvelgdami į šią aplinkybę, teismai padarė išvadą, jog ieškovės reikalavimas negali būti tenkinamas jau vien dėl to, kad vadovaujantis Taisyklių 11.6 punktu įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju.

32. Teisėjų kolegija, įvertinusi administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo paskirtį ir Taisyklių 11.6 punkto turinio formuluotę, neturi pagrindo sutikti su tokia teismų išvada. Civilinės atsakomybės draudimas, taip pat administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomasis draudimas priskirtini nuostolių draudimo sutarčiai. Šia sutartimi užtikrinamas tiek žalą patyrusio nukentėjusio asmens nuostolių atlyginimas, tiek ir draudėjo turtinių interesų apsauga, kai nustatoma administratoriaus kaip profesinės veiklos vykdytojo civilinė atsakomybė. Civilinė atsakomybė – tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (baudą, delspinigius) (CK 6.245 straipsnio 1 dalis). Civilinės atsakomybės teisiniai santykiai yra reguliuojami privatinės teisės normomis. Tuo tarpu Taisyklių 11.6 punkto turinio analizė leidžia daryti išvadą, kad šis punktas apima bankroto administratoriaus administracinės ar drausminės, tačiau ne civilinės atsakomybės, atvejus. Tai reiškia, kad pagal Taisyklių 11.6 punktą draudėjo turtiniai praradimai, kuriuos jis galėtų patirti jam pritaikius administracinę ar drausminę atsakomybę, nepatenka į draudžiamąjį įvykio apibrėžimą (yra nedraudžiamasis įvykis). Šie turtiniai praradimai neturi jokio ryšio su turtiniais praradimais, kurie atsiranda, kai nustatoma administratoriaus kaip profesinę veiklą vykdančio asmens civilinė atsakomybė. Civilinė, administracinė ir drausminė atsakomybės yra skirtingos, skirtingais teisės aktais sureguliuotos atsakomybės rūšys. Todėl nėra pagrindo Taisyklių 11.6 punkto aiškinti plačiai, t. y. ir kaip apimančio civilinės atsakomybės atvejus.

33. Nagrinėjamu atveju bankroto administratorėi paskirta drausmine tvarka drausminė nuobauda – viešas įspėjimas; nei bauda, nei netesybos nebuvo taikytos. Nuostoliai ieškovei atsirado iš delikto, kai buvo neteisėtai padidinta bankroto administravimo išlaidų sąmata ir administratorė išsimokėjo administravimo išlaidų atlyginimą, o ne dėl drausminės nuobaudos skyrimo draudėjai. Ginčijamą draudimo išmoką sudaro žalos atlyginimas dėl administratorės neteisėtų veiksmų ir jis nėra susijęs su administratorėi paskirta drausmine nuobauda. Ši nuobauda neturėjo įtakos nei draudžiamąjį įvykio atsiradimo nustatymui, nei draudikės mokėtinos draudimo išmokos dydžio nustatymui. Todėl nagrinėjamu atveju nėra pagrindo taikyti Taisyklių 11.6 punktą ir juo remiantis pripažinti įvykį nedraudžiamuoju.

34. Kaip minėta, Taisyklių 11.3 punktu prie nedraudžiamųjų įvykių taip pat priskirti tyčiniai bankroto administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmai, kuriais padaryta žala. Teismai bankroto administratorės neteisėtus veiksmus išsimokant administravimo išlaidų atlyginimą įvertino kaip tyčinius, todėl sprendė, kad yra pagrindas taikyti Taisyklių 11.3 punktą ir pripažinti įvykį nedraudžiamuoju šiuo pagrindu.

35. CK 6.248 straipsnio 2, 3 dalyse nustatyta, kad kaltė gali pasireikšti tyčia arba neatsargumu. Laikoma, kad asmuo kaltas, jeigu atsižvelgiant į prievolės esmę bei kitas aplinkybes jis nebuvo tiek rūpestingas ir apdairus, kiek atitinkamomis sąlygomis buvo būtina.

36. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad asmuo padaro žalą tyčia, kai siekia padaryti to tipo žalą arba atitinkamai elgiasi žinodamas, kad konkreti žala atsiras arba labai tikėtina, kad atsiras. Didelis neatsargumas kaip kaltės forma pasireiškia neprotingu arba išskirtiniu rūpestingumo nebuvimu, kai asmuo nėra tiek rūpestingas, kiek akivaizdžiai būtina esamomis aplinkybėmis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. vasario 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-32-421/2017, 44 punktas; 2017 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-180-378/2017, 29 punktas; 2018 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-526-219/2018, 38 punktas). Tyčia turi būti įrodyta byloje ir įrodymų pagrindu konstatuota teismo sprendimu.

37. Bankroto administratorės išlaidoms atlyginti sumų išsimokėjimo dienomis galiojo bankrutavusios įmonės kreditorių komiteto nutarimai, kuriais remiantis lėšos ir buvo išmokėtos. Lėšų išsimokėjimo metu šie nutarimai buvo ginčijami teisme, tačiau dar nebuvo priimto ir įsiteisėjusio teismo sprendimo panaikinti kreditorių komiteto nutarimus. Lėšų išsimokėjimas, kai lėšos išsimokėtos galiojusių kreditorių komiteto nutarimų pagrindu, tie nutarimai buvo ginčijami teisme, bet dar nebuvo nugincyti, nesudaro pagrindo konstatuoti sąmoningo bankroto administratorės siekio padaryti žalą. Kreditorių komiteto nutarimai buvo ginčijami teisme, tačiau nebuvo aišku ar akivaizdu, kad jie bus nugincyti. *[B]* 11 straipsnio 3 dalies 14 punkte nustatyta, kad bankroto administratorius privalo ginti kreditorių interesus. Vykdydama kreditorių komiteto nutarimus, bankroto administratorė buvo įgaliota kreditorių komiteto išsimokėti administravimo išlaidų atlyginimą. Taigi, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo konstatuoti administratorės tyčios išsimokant administravimo išlaidų atlyginimą.

38. Kita vertus, teisėjų kolegija sutinka, kad bankroto administratoriui keliami aukštesni šios profesijos rūpestingumo reikalavimai lemia administratoriaus pareigą veikti pamatuotai, atliekant veiksmus, apdairiai įvertinti galimas pasekmes. Kreditorių komiteto nutarimų ginčijimo teisme metu tų nutarimų vykdymas administratorės buvo skubotas, nelaukiant teismo procesinių sprendimų priėmimo, kuriais buvo patikrintas kreditorių komiteto nutarimų teisėtumas. Skubėjimas išsimokėti lėšas nebuvo pateisinamas, o jas išsimokėjusi administratorė nebuvo tiek rūpestinga, kiek akivaizdžiai būtina esamomis aplinkybėmis, kai nutarimai buvo ginčijami teisme. Tai patvirtina didelį administratorės nerūpestingumą, bet nėra pagrindas konstatuoti administratorės tyčios. Pagal Taisyklių 11.3 punktą nedraudžiamuoju įvykiu laikomi tik tyčiniai bankroto administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmai, kuriais padaryta žala. Tuo tarpu žala, padaryta dėl bankroto administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmų didelio neatsargumo, patenka į draudžiamąjį įvykių apibrėžimą. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo taikyti Taisyklių 11.3 punktą ir juo remiantis pripažinti įvykį nedraudžiamuoju.

Dėl pretenzijos draudikui ir ieškinio senaties termino ieškiniui dėl draudimo išmokos priteisimo

39. Kaip nurodyta šios nutarties 29 punkte, rašytinė pretenzija (reikalavimas dėl žalos atlyginimo) draudėjai ir draudikei buvo pareikšta ieškovei pateikiant teismui ieškinį dėl žalos atlyginimo. Ieškovės BUAB „Tutrix“ kaip nukentėjusio trečiojo asmens ieškinys atsakovei draudėjai, buvusiai ieškovės bankroto administratorėi UAB „Pečiusta“ pareikštas 2017 m. vasario 1 d. kitoje civilinėje byloje, šią išnagrinėjus ieškovei UAB „Tutrix“ iš UAB „Pečiusta“ priteistas žalos atlyginimas. Nurodytoje byloje bankrutuojanti įmonė, pareikšdama ieškinį dėl žalos atlyginimo draudėjai, kaip trečiąjį asmenį įtraukė ir draudikę ADB „Gjensidige“. Šios rašytinės pretenzijos pareiškimas per draudimo laikotarpį teisinė reikšmė yra ta, kad tai sudaro pagrindą konstatuoti, jog yra įvykdyta viena iš sąlygų, leidžiančių pripažinti įvykį draudžiamuoju. Šios rašytinės pretenzijos pareiškimo terminas nėra ieškinio senaties terminas.

40. Ieškinio senaties terminas prasideda nuo teisės pareikšti ieškinį dienos, kai asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą (CK 1.127 straipsnio 1 dalis). CK 1.125 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad iš draudimo teisinių santykių atsirandantiems reikalavimams taikomas sutrumpintas vienerių metų ieškinio senaties terminas. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinta, kad vienerių metų ieškinio senaties termino pradžios skaičiavimas prasideda nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo, kada draudikas atsisako vykdyti sutartinę prievolę – išmokėti draudimo išmoką nukentėjusiajam (trečiajam asmeniui) arba nepateikia jokie atsakymo į pretenziją per Lietuvos Respublikos *draudimo įstatymo* 98 straipsnio 2 dalyje nustatytą 30 dienų terminą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-43-706/2016, 48 punktas). Šiam momentui nustatyti turi reikšmės aplinkybė, ar nukentėjęs asmuo visų pirma pareiškia ieškinį dėl žalos atlyginimo draudėjui, o vėliau pasinaudoja tiesioginio reikalavimo teise draudikui.

41. Pagal *Draudimo įstatymo* 111 straipsnį nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę tiesiogiai reikalauti, kad draudikas, apdraudęs atsakingo už žalą asmens civilinę atsakomybę, išmokėtų draudimo išmoką (tiesioginio reikalavimo teisė). Ta aplinkybė, kad nukentėjęs asmuo pirmiausiai pareiškia ieškinį draudėjui dėl žalos atlyginimo, nepanaikina tiesioginės nukentėjusio asmens reikalavimo teisės į draudiką. Tokį aiškinimą patvirtina ir Taisyklių 44–45 punktai. Taisyklių 44 punktas nustato, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi tiesioginio reikalavimo teisę kreiptis į draudiką dėl draudimo išmokos išmokėjimo. Nukentėjęs trečiasis asmuo privalo pateikti draudikui šiuos dokumentus ar jų

nuorašus, kad būtų pradėtas nagrinėti draudimo išmokos išmokėjimo klausimas: nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimą išmokėti draudimo išmoką; dokumentus apie neteisėtus administratoriaus ir (ar) jo darbuotojo veiksmus atliekant bankroto procedūras, dėl kurių atsirado žala, jų aplinkybes ir padarinius. Taisyklių 45 punktą nustato, kad būtinos sąlygos įgyvendinti tiesioginio reikalavimo teisę yra draudžiamojo įvykio fakto buvimas ir ta aplinkybė, kad draudėjas nukentėjusiam trečiajam asmeniui nėra atlyginęs žalos arba yra atlyginęs tik jos dalį. Šiuo atveju draudėja (bankroto administratorė) UAB „Pečiusta“ neturi turto, į kurį būtų galima nukreipti priteisto Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu žalos atlyginimo išieškojimą, o jos kaip bankroto administratorės profesinės civilinės atsakomybės draudimą buvo apdraudusi ADB „Gjensidige“.

42. Pagal Taisyklių 33 punktą draudimo išmoka gali būti mokama tik nustačius draudžiamojo įvykio faktą, aplinkybes ir žalos dydį. Pagal Taisyklių 35 punktą, kai teismas yra priėmęs sprendimą civilinėje byloje pagal nukentėjusio trečiojo asmens ieškinį draudėjui dėl žalos atlyginimo, žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į įsiteisėjusį teismo sprendimą. Taigi, tuo atveju, kai žalos atlyginimo reikalavimas teismine tvarka pareiškiamas draudėjui (žalą padariusiam asmeniui), draudžiamojo įvykio faktas – žalos atlyginimo prievolė ir žalos dydis – paaiškėja tik įsiteisėjus teismo procesiniam sprendimui. Nagrinėjamu atveju įsiteisėjusiu Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu nustatyta ir žalos prievolė, ir žalos dydis. Nurodytas reguliavimas leidžia daryti išvadą, kad tuo atveju, kai žalos atlyginimo klausimas sprendžiamas teismine tvarka, nėra pagrindo spręsti, jog asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą dėl atsisakymo mokėti draudimo išmoką anksčiau, nei įsiteisėjo teismo sprendimas žalos atlyginimo byloje.

43. Remdamasi Kauno apygardos teismo 2019 m. sausio 10 d. sprendimu, ieškovė 2019 m. sausio 16 d. pateikė prašymą (pretenziją) draudikei sumokėti draudimo išmoką. 2019 m. kovo 4 d. atsakovė (draudikė) pateikė ieškovei sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, remdamasi tuo, kad įvykis, kurio pagrindu prašoma išmokėti draudimo išmoką, yra nedraudžiamasis. Taigi yra pagrindas spręsti, kad būtent nuo šio momento ieškovė sužinojo apie savo teisių pažeidimą ir kad nuo šio draudikės atsisakymo sumokėti draudimo išmoką dienos prasidėjo ieškinio senaties termino eiga ieškovei (nukentėjusiam trečiajam asmeniui) teisme pareikšti ieškinį atsakovei (draudikei). Ieškovė nagrinėjamoje byloje pateikė teisme ieškinį atsakovei (draudikei) 2019 m. balandžio 5 d., taigi nepraleidusi ieškinio senaties termino. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija sprendžia, jog kasacinio skundo argumentai pagrindžia, kad teismai, ieškinio senaties termino pradžią siedami su Kauno apygardos teismo 2016 m. rugsėjo 6 d. nutarties įsiteisėjimu, nagrinėjamoje byloje netinkamai aiškino ieškinio senatį reglamentuojančias teisės normas.

Dėl bylos baigties ir bylinėjimosi išlaidų

44. Dėl nedraudžiamuosius įvykius bankroto administratorių profesinės civilinės atsakomybės draudimo santykiuose bei ieškinio senatį reglamentuojančių materialiosios teisės normų netinkamo taikymo ir aiškinimo yra pagrindas panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir apeliacinės instancijos teismo nutartį ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti – priteisti 15 558,36 Eur draudimo išmoką ir 6 proc. metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme 2019 m. balandžio 15 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos (CK 6.37 straipsnio 2 dalis, 6.210 straipsnio 2 dalis, CPK 346 straipsnis, 359 straipsnio 1 dalies 4 punktas, 3, 4 dalys).

45. CPK 93 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal CPK 93 straipsnio 5 dalį, jeigu apeliacinės instancijos teismas ar kasacinis teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą.

46. Bylą nagrinėjant kasaciniame teisme nesusidarė 5 Eur siekianti išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, suma. CPK 96 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad jeigu iš šalies pagal šį straipsnį į valstybės biudžetą išieškotina bendra suma yra mažesnė už teisingumo ministro kartu su finansų ministru nustatytą minimalią valstybei priteistiną bylinėjimosi išlaidų sumą, teismas tokios sumos nepriteisia ir ji nėra išieškoma. Pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymą Nr. 1R-261/1K-355 „Dėl minimalios valstybei priteistinos bylinėjimosi išlaidų sumos nustatymo“, minimali valstybei priteistina bylinėjimosi išlaidų suma yra 5 Eur. Todėl procesinių dokumentų įteikimo išlaidų atlyginimas nepriteistinas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos *civilinio proceso kodekso* 359 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. kovo 9 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2019 m. spalio 28 d. sprendimą bei priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti: priteisti ieškovei bankrutavusiai uždarajai akcinei bendrovei „Tutrix“ (j. a. k. 135648926) iš atsakovės akcinės draudimo bendrovės

„Gjensidige“ (j. a. k. 110057869) 15 558,36 Eur (penkiolika tūkstančių penkis šimtus penkiasdešimt aštuonis Eur 36 ct) draudimo išmoką ir 6 proc. metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme 2019 m. balandžio 15 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Danguolė Bublienė

Alė Bukavinienė

Gražina Davidonienė

Paminėta tekste:

Bylos:

3K-3-259/2007 Dėl žalos atlyginimo.

3K-3-318/2009 Dėl nuostolių atlyginimo

3K-3-177/2014 Dėl dovanojimo sutarties pripažinimo pirkimo–pardavimo sutartimi

3K-3-460-915/2015 Dėl nacionalinio patento pripažinimo negaliojančiu

3K-7-43-706/2016 Dėl žalos atlyginimo

3K-3-143-313/2016 Dėl draudimo išmokos priteisimo

e3K-3-32-421/2017 Dėl nuostolių atlyginimo

e3K-3-180-378/2017 Dėl žalos atlyginimo

e3K-7-143-684/2018 Dėl teisės normų, reglamentuojančių nekilnojamojo turto registro tvarkytojo ir notaro civilinę atsakomybę, notaro civilinės atsakomybės draudiko prievolę atlyginti žalą, kelių asmen

e3K-3-526-219/2018 Dėl teisės normų, reglamentuojančių žalos bankrutavusios įmonės kreditoriams iš tos įmonės vadovo atlyginimą, aiškinimo ir taikymo

e2A-121-273/2019 Dėl nuostolių atlyginimo priteisimo

Teisės aktai:

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Šeštoji knyga. Prievolių teisė

6.37 str. Palūkanos pagal prievoles

6.210 str. Palūkanos

6.237 str. Pareiga grąžinti be pagrindo įgytą turtą

6.245 str. Civilinės atsakomybės samprata ir rūšys

6.248 str. Kaltė kaip civilinės atsakomybės sąlyga

Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymas

13 str. Pretenzija dėl padarytos žalos

15 str. Žalos nustatymas

19 str. Išmokos mokėjimo tvarka

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas

93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas

96 str. Bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei

182 str. Atleidimas nuo įrodinėjimo

185 str. Įrodymų įvertinimas

253 str. Baigiamosios kalbos

346 str. Įsiteisėjusių teismo sprendimų, nutarčių peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindai

359 str. Kasacinio teismo teisės
Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso patvirtinimo“
359 str. Atstovavimas
362 str. Bylos nagrinėjimas kasacinės instancijos teismo posėdyje
Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Pirmoji knyga. Bendrosios nuostatos
1.27 str. Asmeniniams sutuoktinių santykiams taikytina teisė
1.125 str. Ieškinio senaties terminai
1.126 str. Ieškinio senaties taikymas
1.127 str. Ieškinio senaties termino pradžia
Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo“
Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas
11 str. Įmonės administratorius
117 str.
Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas
98 str.
Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 1R-261/1K-355 „Dėl minimalios valstybei priteistinos bylinėjimosi išlaidų sumos nustatymo“ pakeitimo